

BAM*formatie*

2020 • 3

Koninklijke BAM Groep nv

Vereniging BAM Gepensioneerden

Bestuur

Voorzitter

Nico Dirkzwager

Vice-Voorzitter / Communicatie en Leden

Eric van Baarsel

Secretaris

Willem Aberson

Penningmeester

Peter Grotenhuis

Activiteitencommissie

Cor Cornelisse

Contactpersonen

Ineke Roedoe-van Dam

Sociaal Economische Commissie

Frits Scheublin

Redactie BAMformatie

Eric van Baarsel

Hilde Duin

Redactieadres BAMformatie

Duinlaan 139

2554 ES Den Haag

Mobiel: 06 513 15 330

E-mailadres: eric@evanbaarsel.nl

Informatieadres VBG

Secretariaat: Els Oosterlaken-van Tol

H.J. Nederhorststraat 1

2801 SC Gouda

Tel.: 0182 59 04 05

Website: www.bam-gepensioneerden.nl

E-mailadres: vbg@bam.com

IBAN nummer NL37 RABO 0188 6797 15

Vereniging BAM Gepensioneerden te Leerdam

De vereniging is aangesloten bij de Koepel Gepensioneerden.

Van links af: Frits Scheublin, Nico Dirkzwager, Ineke Roedoe, Willem Aberson, Eric van Baarsel, Peter Grotenhuis en Cor Cornelisse

Inhoudsopgave

Pag. 2 Van de redactie

Pag. 3 Van het bestuur

Pag. 4 Van de Koepel Gepensioneerden en SEC

Pag. 5 Vinden van en toegang tot VBG website

Pag. 5 Van de Activiteitencommissie

Pag. 5 Wim Beukers, Lid in de Orde van Oranje-Nassau

Pag. 8 Bart Pellegrom, Lid in de Orde van Oranje-Nassau

Pag. 10 Richtlijnen tekst en foto's BAMformatie

Pag. 10 Lekkage

Pag. 10 Uitslag enquête Activiteiten

Pag. 13 Familie Roodenburg, een bouwdynastie (deel 3)

Pag. 16 Stel dat coronavirus in 1989 was gekomen

Pag. 17 Bed

Pag. 17 Waar blijft dat coronavaccin nou?

Pag. 20 Personalia

Nummer 2020 – 3 / september (nr. 97)

Van de redactie

Gelukkig leek halverwege augustus de dreiging van een tweede coronagolf iets afgezwakt, nadat de Minister-President het volk opnieuw streng had toegesproken. Te veel mensen laptten de coronamaatregelen aan hun laars en het aantal besmettingen nam even schrikbarend toe. We zijn ons kennelijk toch weer beter gaan gedragen, onze strenge handhaafminister en de leden van de actiegroep Viruswaarheid uitgezonderd. Na deze hoopvolle lichte daling in het aantal besmettingen is nu in begin september toch weer sprake van een forse toename. Het wachten is weer op een vermanende toespraak van de heer Rutte, hoewel ook zijn geloofwaardigheid na dat Grapperhausje op het spel staat.

Onze voorzitter is voor geen coronakleintje vervaard en meldt dat hij per auto is afgereisd naar Zuid-Frankrijk. Ook memoreert hij met tegenzin het slechte financiële resultaat van BAM over de eerste helft van dit jaar en de afbouw van BAM International. Gelukkig is er ook positief nieuws in de vorm van de benoeming van een nieuwe CEO en een CCO Infra als opvolgers van Rob van Wingerden respectievelijk Roel Vollebregt.

Behalve onze gezondheid is ook de economie in het geding als het gaat om de covid-19 pandemie. Ondanks het derde financiële steunpakket van de overheid moet worden gevreesd, dat nog heel veel ondernemingen onderuit en banen verloren gaan. Illustratief voor de economische malaise in de reisbranche is de opeenhoping van cruiseschepen, die werkeloos op de rede liggen voor de kust van Den Haag.

Een aantal leden blijkt nog steeds een probleem te hebben met het vinden van en inloggen op onze website. Daarom nogmaals een korte uitleg. Ook is een overzicht geplaatst van de richtlijnen met betrekking tot tekst en foto's voor *BAMformatie*, zoals die door het bestuur zijn vastgesteld.

Twee leden van onze illustere vereniging zijn een aantal maanden terug geconfronteerd met de code oranje. Niet van covid-19, maar van de Koning, die ze heeft benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau voor hun buitengewone inspanningen in de wereld van de vrijwilligers. Natuurlijk aanleiding om Wim Beukers en Bart Pellegrom in het zonnetje te zetten.

Er is weer nieuws van het pensioenfront en belangwekkende informatie voor ouderen van de Koepel Gepensioneerden.

De Activiteitencommissie spreekt de hoop uit dat wij volgend jaar weer kunnen genieten van door hen georganiseerde activiteiten, maar het wachten lijkt toch op de beschikbaarheid van een coronavaccin.

De uitslag van de onder de (partner)leden gehouden enquête over onze activiteiten is in deze *BAMformatie* opgenomen. Daaruit blijkt dat er in het algemeen grote waardering is voor onze activiteiten. De Activiteitencommissie trekt hieruit de conclusie, dat in de toekomst op dezelfde voet kan worden doorgegaan en dat er zoveel mogelijk rekening zal worden gehouden met gedane suggesties voor verbetering.

Het laatste deel van de trilogie "Familie Roodenburg, een bouwdynastie" is in deze editie geplaatst en *Timmerman* legt uit hoe je van een plaat Fins vuren multiplex twee bedden kunt maken. Ook deelt Timmerman zijn lekkage-ervaringen met ons. Natuurlijk doet onze vaste columnist 2xCor-nelisse weer van zich spreken met informatieve stukken over het coronavirus en de technische ontwikkelingen in de tijd. Kortom, voldoende stof om in deze VBG-rustige tijden eens goed voor te gaan zitten.

Veel leesplezier, hou nog even vol en blijf vooral gezond.

Eric van Baarsel

Kopij voor *BAMformatie* 2020 – 4 graag inleveren vóór 22 november 2020 bij de redactie.

Van het bestuur

Het bestuur hoopt dat u deze *BAMformatie* in een goede gezondheid aantreft en eenzaamheid, voor zover die er is geweest, grotendeels achter de rug is als gevolg van de vele versoepelingen in de strijd tegen het Corona-virus.

Als ik mijn bijdrage aan *BAMformatie 3 – 2020* aan het schrijven ben, is het inmiddels eind augustus en vlak voor mijn vakantie met de auto naar Zuid-Frankrijk. Deze vakantie had ik eerder gepland in mei/juni, maar vanwege de Coronaperikelen door moeten schuiven naar september. De kans is groot dat het een heel andere vakantie wordt dan vorig jaar vanwege de maatregelen die van kracht zijn om de pandemie in Frankrijk onder controle te krijgen. Zo heeft iedereen daar natuurlijk last van gekregen en zullen velen het dit jaar dichter bij huis hebben gehouden.

In de brief van het bestuur van 18 augustus jl. aan alle leden werd uitgebreid stil gestaan bij het annuleren van de Algemene Ledenvergadering van dit jaar en de voorgenomen besluitvorming als gevolg hiervan. Ook is in de brief aangekondigd, dat de Najaarsexcursie in november geen doorgang zal vinden.

Daarmee zijn alle activiteiten van de vereniging voor het verenigingsjaar 2020 vervallen. De vergadering tussen bestuur en contactpersonen en commissieleden van 9 oktober a.s. is inmiddels ook geannuleerd. In onze eerstvolgende bestuursvergadering op 2 oktober a.s. wordt er een nieuwe agenda vastgesteld voor de activiteiten in 2021. Laten we hopen dat die doorgang kunnen vinden, want het bestuur merkt dat veel leden de activiteiten missen. In alle besluiten die het bestuur over het doorgaan van activiteiten neemt, wordt de kwetsbaarheid van onze leeftijdsgroep zorgvuldig meegewogen.

Inmiddels is er goede vooruitgang geboekt met het pensioenakkoord, nu het FNV-ledenparlement zijn fiat heeft gegeven op zaterdag 4 juli, vlak voordat de Tweede Kamer op reces ging. Dit sluit een lange periode van onderhandelingen van negen jaar af.

We zijn er echter nog lang niet, want nu volgt een periode van zo'n vijf tot zes jaar om het Nederlandse pensioensysteem grondig te verbouwen en van wetgeving te voorzien. Het nieuwe pensioen wordt aanzienlijk individueler en de pensioenfondsen gaan geen toekomstige uitkering meer beloven, want in de toekomst gaat het pensioen meer meebewegen met de financiële markten. Tijdens de verdere uitwerking tot een eigentijdser en robuuster pensioenstelsel kunnen er nog flinke problemen naar voren komen. Laten we hopen dat er de komende zes jaar indexatie op het pensioen zal plaatsvinden en dat er zeker geen kans is op kortingen op de pensioenen.

Ruud Joosten

Jonathan Wilkinson

Op 6 juli jl. is Ruud Joosten voorgedragen door de Raad van Commissarissen als CEO van de Koninklijke BAM Groep per 1 september 2020. De raad van bestuur heeft de heer J.D. (Jonathan) Wilkinson per 5 oktober 2020 benoemd tot Chief Operating Officer (COO) voor de business line Infra.

Het bestuur wenst hen beiden vanaf deze plaats alle succes toe en hoopt eerdaags kennis te maken met de heer Ruud Joosten.

Op 20 augustus heeft BAM voor de eerste helft van 2020 helaas een verlies vóór belastingen gerapporteerd van € 134 miljoen. Tevens werd bevestigd, dat BAM International wordt afgebouwd, hetgeen tot nogal wat teleurstellende reacties leidde van oud-collega's.

Als u deze *BAMformatie* leest, heeft de herfst waarschijnlijk zijn intrede gedaan. Het bestuur hoopt dat u daarvan toch kunt genieten. En..... blijf gezond!

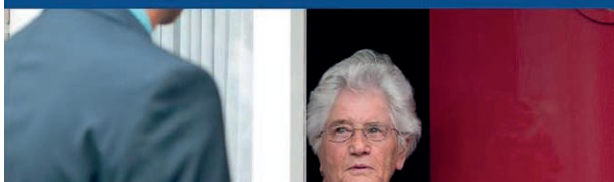
Nico Dirkzwager
Voorzitter

Van de Koepel Gepensioneerden

Als deze BAMformatie in de bus glijdt, is de maand september (bijna) voorbij. De Koepel Gepensioneerden werkte in september samen met banken, telecombedrijven en het Ministerie van Justitie en Veiligheid aan een campagne om ons meer weerbaar te maken tegen criminaliteit. Belangrijk onderdeel daarbij was het vergroten van bewustwording onder senioren. Hoe herken je de verschillende vormen van criminaliteit en wat kan je doen om te voorkomen dat je slachtoffer wordt?

Elke week was er een thema: Meekijken bij pinnen, babbeltruucs, hulpvraagfraude en phishing. Wie de campagne gemist heeft kan de promotiefilmpjes terugvinden in de recente nieuwsbrieven op www.koepelgepensioneerden.nl

PAS OP VOOR SMOESJES AAN DE DEUR

In Nieuwsbrief 26 van De Koepel wordt verwezen naar een artikel in het Algemeen Dagblad. Daarin lezen we dat de pensioenpremie, die werkenden nu betalen, niet kostendekkend is. Daardoor is een tekort ontstaan. De Koepel vreest dat bij de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel (in 2026) het tekort zal worden aangevuld door een verschuiving van pensioenvermogen van senioren naar junioren. De Koepel vindt dat onaanvaardbaar en strijdt voor een plaatsje aan tafel in het overleg tussen de sociale partners en de minister.

Onze Koepel Gepensioneerden vertegenwoordigt ca. 300.000 ouderen. Dat lijkt heel wat, maar het is maar 10% van de 3 miljoen AOW-gerechtigden. De Koepel is dan ook niet de enige partij die voor de belangen van ouderen opkomt. In nieuwsbrief 29 lezen we over de Raad van Ouderen. Dit is een door minister Hugo de Jonge in 2018 ingesteld

adviescollege. De raad geeft gevraagd en ongevraagd advies. Een van de 19 leden van de raad is Jan Pouw van onze Koepel. Op de website: www.beteroud.nl vinden we de adviezen. Recent zijn twee adviezen uitgebracht. Een over het betrekken van ouderen bij het huisvestings- en zorgbeleid, de andere over de toenemende ICT-vaardigheid die van ouderen verwacht wordt.

Van de SEC

Op 17 juni vond het tweejaarlijkse VO plaats, het verantwoordingsoverleg van het BAM-bestuur met de Centrale Ondernemingsraad en de SEC. De SEC vergaderde een week eerder ter voorbereiding van het VO. Wegens de pandemie vonden de besprekingen niet in Bunnik plaats. De deelnemers zaten thuis achter hun computer. Zo'n virtuele vergadering is heel efficiënt. De voorzitter bepaalt wie aan het woord komt en kan de microfoon van de andere deelnemers gewoon uitzetten. Wel efficiënt, maar ik mis het informele contact in de wandelgangen wel. We hopen snel weer echt met elkaar te kunnen vergaderen.

De voorzitter van het VO schetste de ontwikkelingen binnen BAM. Inmiddels zijn de halfjaarcijfers gepubliceerd en weten we allemaal dat BAM het zwaar heeft. Op de agenda van het VO staat standaard de bespreking van de financiële criteria waaraan BAM wil voldoen, alvorens er over een vrijwillige verbetering van pensioenen kan worden gesproken. Het is duidelijk dat die criteria voorlopig te hoog gegrepen zijn. Een onverplichte bijstorting zit er dus op korte termijn niet in.

Frits Scheublin

Vinden van en toegang tot VBG website

- Via zoekmachine naar www.bam.com
- Open deze website
- In balk bovenin staat rechts “Werken bij BAM”
- Ga met cursor op staan en klik “Vereniging BAM Gepensioneerden” aan
- Dan verschijnt een tekstblok met onderaan in oranje de regel “Naar de website van de Vereniging BAM Gepensioneerden”
- Die regel aanklikken en de VBG website wordt geopend
- Voor de rubriek “Alleen voor leden” heeft u een gebruikersnaam (dat is vbg) en een wachtwoord nodig. Dat wachtwoord is destijds per brief aan u allen toegestuurd. Bent u het wachtwoord vergeten, vraag het dan aan Els Oosterlaken (0182 59 04 05).

Van de Activiteitencommissie

Met het ook niet doorgaan van de najaars-excursie hebben we in 2020 tot onze grote spijt en ongenoegen geen activiteitsdagen kunnen beleven. Extra jammer is dat we elkaar dus ook niet ontmoet hebben om bij te praten, waarvoor deze dagen juist mede bedoeld zijn. Het blijft nog afwachten wat het nieuwe jaar 2021 ons gaat brengen. Kunnen we dan weer dagen gaan organiseren, is het veilig genoeg, is er een werkend vaccin beschikbaar? Vragen waarop nu nog geen antwoorden zijn te geven. En ook, hoe vergaat het de bezoekslocaties, zijn die nog beschikbaar of hebben er vele noodgedwongen de deuren moeten sluiten?

De Activiteitencommissie gaat zeker niet bij de pakken neerzitten. Wij zijn van plan de draad in het nieuwe jaar weer op te pakken. We rekenen erop dat het toch weer mogelijk is. Daarin worden we zeker gesteund door uw enthousiast reageren op de VBG AC Enquête, waarin u aangeeft zeer tevreden te zijn over onze recreatieve invulling van de activiteiten-dagen. Elders in het blad ziet en leest u uitgebreid de resultaten. Wij spreken de hoop uit dat we elkaar in het jaar 2021 eindelijk weer gaan ontmoeten!

*Namens de Activiteitencommissie,
Cor Cornelisse*

Wim Beukers, Lid in de Orde van Oranje-Nassau

De 24ste april was voor Wim een bijzondere dag. Toen hij opstond, was alles nog heel normaal, 's ochtends een huldiging van iemand uit de kerkcommissie en om 12 uur zouden zijn kinderen komen. Tot 12 uur was alles ook heel normaal. Maar toen belde burgemeester mevr. Petra van Harskamp: het had Zijne Majesteit behaagd hem een hoge onderscheiding te verlenen en vanaf dat moment was Wim Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Opeens stonden er ook mensen in zijn tuin te juichen en kwam er een mooie taart met marsepeinen 'versierselen' tevoorschijn.

Als wij Wim spreken, in diezelfde tuin, is hij er nog een beetje beduusd van. "Ach, zo bijzonder is het toch niet, wat ik gedaan heb?" Wel, daar dachten veel mensen uit Montfoort en via hen de burgemeester en de Koning blijkbaar anders over. Natuurlijk vroegen we hem wat er dan wel allemaal níét zo bijzonder was, en toen mochten we het volgende opschrijven.

Zoals u al las is Wim actief in de kerk en dat is de R.K. Kerk Geboorte Johannes de Doper in Montfoort. Sinds 2002 is hij druk met het begeleiden van allerlei bouwkundige werkzaamheden. Met name de buitenkant van het gebouw: dakrenovatie, herstel van metsel- en voegwerk (let wel: alles in originele staat en uitgevoerd door lokale vaklieden) en vervangen van de glas-in-lood ramen. Ook het vernieuwen van gasleidingen, riolering, loodwerk en hemelwaterafvoeren. Wim regelt dat allemaal, uiteraard binnen het budget, terwijl de tijdsplanning niet altijd gaat zoals we dat in de bouw gewend zijn. Mede dankzij zijn inspanningen kan het kerkgebouw weer decennialang wind, regen en storm weerstaan.

En dan natuurlijk zijn werk voor ons aller Vereniging BAM Gepensioneerden. Wim is lid en secretaris van de Activiteitencommissie. We hebben allemaal menigmaal kunnen zien hoeveel werk en tijd daarin gaat zitten. De uitstapjes worden steeds door twee leden van de Activiteitencommissie georganiseerd

en 'gewoon goed' is echt niet goed genoeg. Alles moet tot in de puntjes kloppen: van de uitnodigingen tot de evaluatie en alles daar tussenin. Allemaal zodat wij weer een topdag hebben waar we met plezier op terugkijken. Dat activiteiten nu even niet mogelijk zijn, gaat ook Wim natuurlijk zeer aan 't hart. Maar u mag erop rekenen dat hij alweer uitkijkt naar het organiseren van nieuwe activiteiten.

Het Knooppunt

De inspiratie voor nieuwe uitstapjes vindt hij onder andere in weer ander vrijwilligerswerk. Zo werkt hij sinds 2015 voor seniorensociëteit 'Het Knooppunt', een lokaal initiatief waar 1100 mensen lid van zijn. Wim bemoeit zich daar met 'kunst en cultuur' en organiseert uitstapjes (8x per jaar!) op dat gebied. Dan gaat men per bus (of meer) met 52 mensen naar een interessante locatie in Nederland. "Ja, daar vind ik wel eens iets wat ook interessant is voor VBG, en natuurlijk omgekeerd!", aldus Wim.

Nu mogen wij wel verklappen dat Wim (2-12-1940) al bijna 80 is. Dat weerhoudt hem er niet van ook actief te zijn bij de Tennisvereniging. Hij is daar al sinds 2007 de 'trekker' van de activiteiten voor senioren en 'alles regelaar'. Zo organiseerde hij in de heetste week van het jaar (althans, tot dan toe) een toernooi met 66 deelnemers. En ook daar komt heel wat bij kijken om het allemaal geolied te laten verlopen.

De Stichting Welzijnsondersteuning Montfoort (SWOM) is ook erg blij met Wim. De SWOM verzorgt ritjes binnen 15 kilometer voor ouderen, bijvoorbeeld naar het ziekenhuis of een dokter. Er is een pool van chauffeurs en daar is Wim er een van. Hij doet dat met veel plezier en wil na een artsenbezoek ook nog

wel even doorrijden naar de apotheek om de medicijnen op te halen. “Ach, als je een ander daar nou mee helpt.....”. Ze rijden in een elektrisch aangedreven auto van de SWOM. En oh ja, ook via ‘Ritmaatje’ brengt hij mensen van A naar B. Dat doet hij dan weer met z’n eigen auto.

We vergeten nog bijna de Schutsluis Montfoortse Vaart in het oude centrum. Een sluis uit 1616 die nog steeds met de hand wordt bediend. Dat betekent regelmatig zwaar werk. Voor de kenners: het verval is maar liefst 1.40 meter, dus er moet nogal gesjord en gedraaid worden aan schuiven en deuren. Vooral in de zomer, als er veel bootjes door de sluis willen, is dat stevig doorwerken. Met andere vrijwilligers heeft Wim regelmatig een week sluisdienst.

Hoe ging dat nu precies, met die onderscheiding?

Wim wist nergens van natuurlijk. Maar achteraf bleek dat iemand van de kerk het initiatief genomen heeft om de onderscheiding aan te vragen. Die is gaan spitten en bellen en heeft uiteindelijk uit allerlei bronnen, waaronder VBG, de informatie gekregen die nodig was voor de aanvraag. En met succes!

Na het telefoontje van de burgemeester op 24 april was het even afwachten wanneer de onderscheiding ook echt uitgereikt ging worden. Dat gebeurde uiteindelijk op 3 juli jl. Door COVID-19 waren er natuurlijk allerlei restricties. Zo mochten er maar 13 mensen

mee komen, hetgeen Wim natuurlijk in morele problemen bracht wie van zijn familie nou wel en wie niet uitgenodigd kon worden. Maar ook dat loste Wim diplomatiek op en de Grote Dag was daar. De burgemeester mocht vanwege de 1,5 meter regel de onderscheiding niet zelf opspelden. Die eer viel te beurt aan Wims kleinzoon Thijs, een geweldig moment voor beiden. Tegelijk met Wim werd nog een andere vrijwilliger uit de kerk onderscheiden, en samen met hun gemeenschappelijke 26 gasten hebben ze na het officiële moment heerlijk geluncht.

Tot slot, we konden het niet laten, wilden we nog iets weten over Wims werkverleden. Na, vers van de HTS, in 1966 eerst even bij Sanders Bouw Arnhem te hebben gewerkt, werd Wim werkvoorbereider bij HBM / Kool & Wildeboer in Groningen. Na ongeveer twee jaar werd het HBM/ Schrale's Beton in Zwolle, mede omdat Wim graag wilde trouwen en 'zomaar' een huis kon krijgen in Zwartsluis. Hij werd daar ook maar meteen actief in de Oranjevereniging.

Parenco

Na een paar jaar wilde zijn werkgever hem in Arnhem hebben (“veel hogere huur, maar daar hebben ze me toen bij geholpen”). In 1986, hij was inmiddels projectorganisator, werd zijn standplaats Utrecht. Ze werden verliefd op een woning in Montfoort. Helaas overleed zijn vrouw al in 1990. Wim woont er nu nog steeds en met veel plezier. Bekende namen die langskomen zijn die van Visser, Strabbing, Niemeijer, De Mik en Wierda. Mooie projecten zoals de PTT Centrale in Groningen, Windtunnel in de Noodoostpolder, jackblocktoren bij de Galecopperbrug in

Utrecht, Parenco papierfabriek in Renkum, Fuji Tilburg en het PTT post expeditieknoppunt in Utrecht zijn zomaar wat werken waar Wim zijn zeer gewaardeerde bijdrage aan heeft geleverd. Wim ging op 1 januari 2003 definitief met vroegpensioen en werd snel daarna lid van VBG. In 2005 werd hij ingelijfd bij de Activiteitencommissie.

Nu, in zijn 80^e levensjaar, zijn er nog genoeg plannen. Wim houdt ervan verre reizen te maken, liefst naar oudere culturen, naar gebieden die nog niet zo in trek zijn bij de toeristen. Veel van die reizen doet hij samen met zijn dochter. Zijn eerste grote reis was naar Zuid-Afrika, in de tijd dat Nelson Mandela nog president was. Daarna volgden nog vele trips met exotische bestemmingen. Alleen in Noord-Amerika en Australië is hij nog niet geweest. Hij hoopt ook na de corona-tijd toch nog wel wat mooie reizen te kunnen gaan maken. En dat wensen wij hem ook van harte toe. Wim: nog vele mooie reizen, geniet van je onderscheiding en we hopen bij VBG nog lang plezier van je te mogen hebben!

Mariëlle Jansen (contactpersoon Kring Utrecht) in samenwerking met Cor Cornelisse

Bart Pellegrom, Lid in de Orde van Oranje-Nassau

Toen de hele procedure voor de bouw van het gemeenschapshuis als uitbreiding van de Centrumkerk van de Hervormde Gemeente Geldermalsen afgerond was, vond het kerkbestuur dat er een persoon, die belangeloos heel veel voor dit project, maar ook voor andere projecten van de Hervormde Gemeente gedaan had, in het zonnetje gezet moest worden.

De feestelijke uitreiking op 3 juli jl.

Men besloot om Bart voor te dragen voor een koninklijke onderscheiding. Aangezien de wereld ook in Geldermalsen klein is en Bart op meerder plekken actief was, werd deze actie omarmd en ondersteund door voetbalvereniging Tricht en Schoolbestuur "Vereniging van scholen met de Bijbel" in Geldermalsen. En zo gebeurde het dat Bart werd verteld, dat hij op 24 april een paar kennissen op bezoek kreeg en of hij dan ook thuis zou zijn. Om ongeveer 11.00 uur ging de telefoon en kreeg hij een videobelgesprek met de burgemeester, de heer Servaas Stoop, met de mededeling dat hij benoemd was tot lid in de orde van Oranje-Nassau wegens zijn vele verdiensten als vrijwilliger. De feestelijke uitreiking van de versierselen is geschied op 3 juli op het landgoed Marienwaardt.

Op 4 augustus jl. had ik een gesprek met Bart in het gemeenschapshuis in Geldermalsen. over zijn onderscheiding en vrijwilligerswerk.

Bart in het gemeenschapshuis

Was je verrast door deze onderscheiding?

Ja, heel erg. Had daar uiteraard geen moment aan gedacht dat ik Koninklijk onderscheiden zou worden.

Ben je trots op deze onderscheiding?

Jazeker, het is voor mij erg belangrijk dat mensen, die een onderscheiding krijgen, ook echt iets gedaan hebben voor de gemeenschap. Voor mij was dat de erkenning voor de werkzaamheden van het team van de Hervormde Gemeente Geldermalsen, vooral de realisatie van het gemeenschapshuis. De andere teams, waarin ik gewerkt heb, niet te na gesproken. Die erkenning heb ik zelf altijd heel erg belangrijk gevonden. Dat ik dan diegene ben die de persoonlijke eer te beurt valt om onderscheiden te worden, is natuurlijk geweldig.

Hoe ben je in het vrijwilligerswerk gerold?

Ja, zoiets gaat eigenlijk vanzelf. Ik ging als ontspanning voetballen in 1968 bij VV Tricht. Daar ben ik voor het eerst betrokken geweest bij de bouw van de eerste vier kleedlokalen eind 1968. In de jaren daarna ben ik lid geweest van de bouwcommissie voor de realisatie van een kantine met keuken en bestuurskamer, een jeugdthonk en berging. Het mede organiseren van het 40-jarig bestaan van de club, met als hoogtepunt een 24-uurs voetbaltoernooi. Daarnaast ben ik een aantal jaren voorzitter van deze prachtige vereniging geweest. Toen mijn kinderen naar de basisschool gingen, heb ik mij een beetje verdiept in het wel en wee van de school en dan word je al snel gevraagd om ergens mee te helpen. Dan komt van het een het ander en ik ben ongeveer tien jaar bestuurslid geweest. Ik heb als bouwkundige de leiding gehad over de uitbreiding met twee lokalen, een sportzaal en de hoofdentree van de Oranje Nassauschool.

Als kerkganger van de hervormde Gemeente Geldermalsen ben ik vanaf de jaren 70 in diverse commissies betrokken geweest bij bouwkundige zaken als onderhoud van twee kerken en pastorieën en in de beheercommissie van zalencentrum "Ons Huis". En als laatste grote werk natuurlijk bij de nieuwbouw aan de Centrumkerk. Na ongeveer 20 jaar ontwerpen, indienen, afkeuren, opnieuw ontwerpen, vergunningen aanvragen, overleggen met Monumentenzorg en Archeologische dienst enz. is toch het zalencentrum met de toepasselijke naam, "De Ontmoeting" opgeleverd en in gebruik genomen.

Hoe ben je in je vak terechtgekomen?

Eerst timmeren geleerd op de ambachtsschool. Als gezelschapstimmerman bij een aannemer in Geldermalsen gewerkt. Na de dienstdienst, in 1971, bij BAM begonnen in Amsterdam, bij het werk B.O.Z. (Bank Onroerende Zaken) in Buitenveldert. Toen ben ik een avondstudie gaan volgen om mijn MTS-aannemersdiploma te behalen bij SCUTOS in Utrecht. Van uitvoerder via hoofdvoerder en projectleider uitvoering opgeklommen naar bouwplaatsmanager. Mijn laatste grote job was het Maasstadziekenhuis in Rotterdam.

Hoeveel tijd kost het vrijwilligerswerk?

Dat is de ene keer wat meer dan de andere, maar gemiddeld toch wel drie avonden per week.

Wat was het leukste vrijwilligerswerk?

Het werk dat ik voor VV Tricht heb gedaan vond ik het leukste. Je was dan met je maatjes waar je mee voetbalde (en daarna soms een biertje dronk) bezig iets voor de club te doen. Dat kwam iedereen, die lid was van de club, ten goede.

Wat was het hoogtepunt van je vrijwilligerswerk?

Al mijn vrijwilligerswerk heb ik met heel veel plezier gedaan. Ik kan daar geen echt hoogtepunt voor aanwijzen, maar door al de tijd en energie die het gekost heeft, is de oplevering en ingebruikname van het gemeenschapshuis “De Ontmoeting” wel de kers op taart.

Door je aanstaande verhuizing naar Zeist, heb je afscheid genomen van je vrijwilligerswerk in Geldermalsen. Hoe voelt dat? Geen pijn in het hart?

Ondanks de geweldige tijd die ik heb gehad in Geldermalsen heb ik zonder pijn in het hart afscheid genomen. Ik heb geleerd van mijn vader om niet om te kijken en verder te gaan. Het is gedaan en het is voorbij. Op naar de volgende uitdagingen.

Piet Grutters, contactpersoon kring Betuwe.

Richtlijnen tekst en foto's voor BAMformatie

- Tekst in Word in lettertype Arial met lettergrootte 11, A4-breed (geen kolommen)
- Bestuursstukken maximaal 2,5 kolom (600 woorden) met 2 plaatjes
- Verslagen van activiteiten maximaal 5 kolommen (1000 woorden) met 5 à 6 plaatjes
- “Vrije producties” (bijdragen van vaste columnisten en leden) maximaal 4 kolommen (1000 woorden) met 4 à 5 plaatjes.

Lekkage

75 dagen geleden werd ik gebeld door de bewoner van mijn huis: er kwam water op de parketvloer van de bovenliggende vloer. De bakjes om dat op te vangen waren niet aan te slepen. Op de fiets gesprongen moest ik

toegeven, het was ernstig en moest direct worden opgelost. De eerste verdenking viel op de cv-leidingen. Nadat die toegankelijk waren gemaakt, bleken die geheel in orde. Dan moest het de waterleiding zijn. Inderdaad, de watermeter liep terwijl alle kranen dicht waren. Sindsdien rijd ik haast dagelijks naar de plek des onheils, om de diagnose en het herstel te begeleiden, de verzekeraar erbij te slepen, de bewoner gerust te stellen en de benodigde tegels op de kop te tikken. U begrijpt het wel, het herstel kwam in handen van een bedrijf dat door de verzekeraar werd ingeschakeld, de kwaadsten niet, maar ieder op zijn beurt. Vandaag zou er nu echt met het nieuwe tegelwerk worden begonnen, nog minstens zeven werkdagen en dan nog de rest: schilderwerken, vloerbedekking, loodgieter en cv-installaties. Dus opnieuw uitgerukt om de tegelverdeling te bespreken. Ik sjeesde er naartoe met een fiets die akelig veel lawaai maakte, ook dat nog. De tegelzetter werkte met plezier, een goede man dus, maar de fiets maakte op de terugweg nog steeds hetzelfde lawaai. Eerst langs huis, dan naar de fietsenmaker, dacht ik, tot bij thuiskomst de tuinschaar op mijn bagagedrager bleek te liggen. Die heb bij mijn tuinvrouw ingeruild voor koffie.

Timmerman

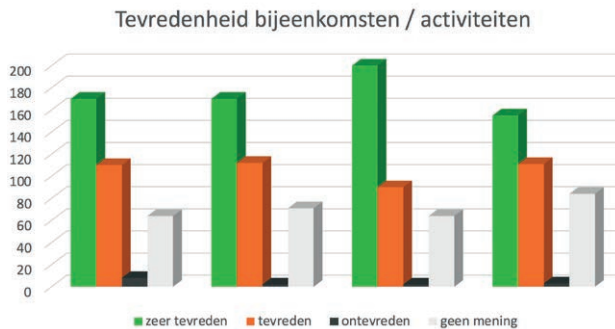
Uitslag enquête Activiteiten

In mei van dit jaar hebben alle leden een brief ontvangen met het verzoek om het daar bijgevoegde enquêteformulier in te vullen en toe te sturen naar het secretariaat. Op de enquête hebben bijna 380 (partner) leden (circa 35%) gereageerd.

Voor het op juiste wijze lezen van de resultaten is het van belang te weten, dat niet altijd alle vragen zijn beantwoord en dat het ontbreken van een antwoord niet is geteld als “geen mening”.

1. Tevredenheid

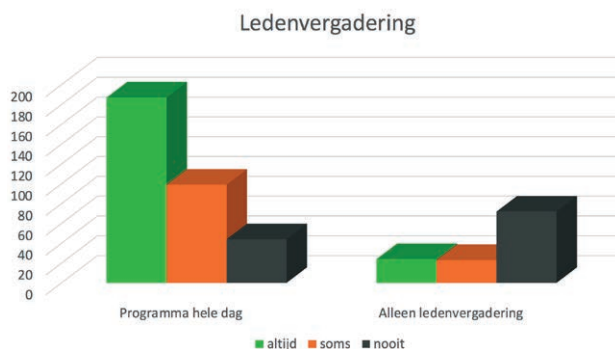
Vraag: Hoe tevreden bent u over de verschillende excursies en bijeenkomsten?

De overgrote meerderheid van de respondenten is tevreden tot zeer tevreden. De relatief hoge score voor “geen mening” valt meestal toe te schrijven aan het feit, dat men aan de betreffende activiteit niet heeft deelgenomen.

2. Algemene Ledenvergadering (als onderdeel van de Voorjaarsbijeenkomst)

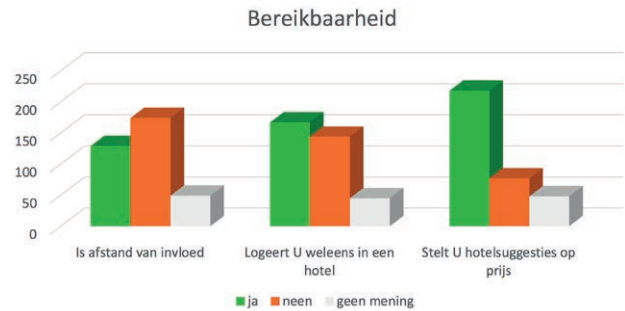
Vraag: Komt u voor het programma van de gehele dag of alleen voor de Algemene Ledenvergadering?

De meeste (partner)leden komen voor het programma van de gehele dag. De presentatie van de voorzitter van de Raad van Bestuur tijdens de ALV wordt zeer gewaardeerd.

3. Bereikbaarheid

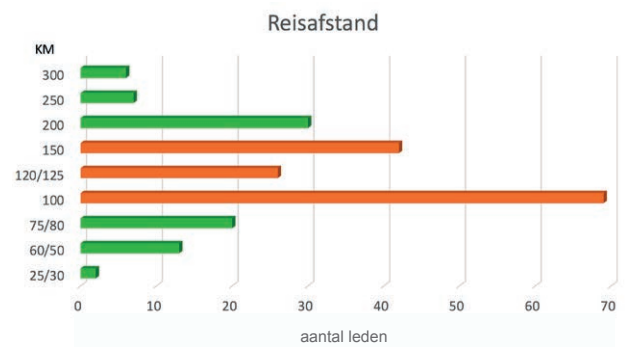
Vraag: Is de afstand van invloed op uw deelname aan excursies of bijeenkomsten? Logeert u wel eens in een hotel en zijn hotelsuggesties welkom?

De afstand tussen huis en activiteit is voor ruim 35% van de (partner)leden een belangrijk punt van overweging om wel of niet deel te nemen. De leden zouden meer informatie over de bereikbaarheid per openbaar vervoer op prijs stellen.

Ruim de helft maakt gebruik van een hotel en de meesten stellen een hotelsuggestie op prijs.

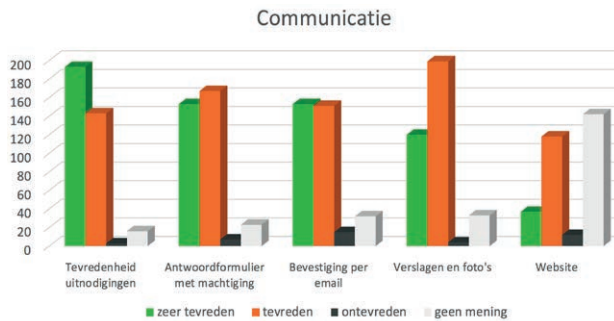
Vraag: Welke reisafstand vindt u maximaal aanvaardbaar?

Ruim de helft van de respondenten geeft aan een afstand van circa 120 km (en sommigen langer) aanvaardbaar te vinden.

4. Communicatie

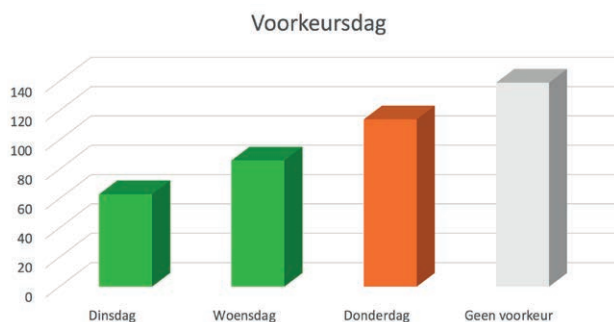
Vraag: Hoe tevreden bent over de uitnodigingen, het antwoordformulier, de wijze van bevestiging van uw deelname, de verslagen met foto's en de website?

Ook hier is het overgrote merendeel van de respondenten tevreden tot zeer tevreden over de bevroegde communicatie-aspecten. Er zijn veel voorstanders van communicatie per e-mail. Opvallend is wel de hoge score van “geen mening” bij onze website (45%). Dat duidt erop dat onze website door bijna de helft van de leden niet wordt bezocht. Kennelijk zijn er nog steeds problemen met het vinden van en inloggen op de website. In deze BAMformatie is dat nog eens uitgelegd.

5. Voorkeursdagen

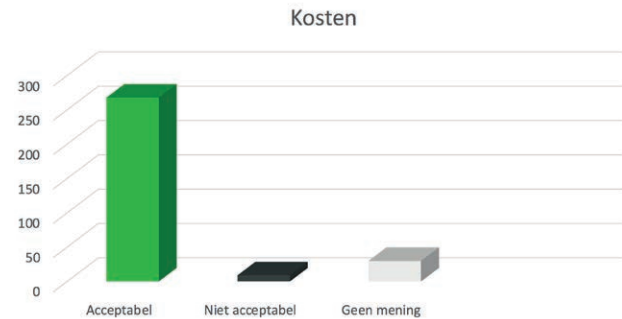
Vraag: Welke dag heeft uw voorkeur voor een excursie of bijeenkomst?

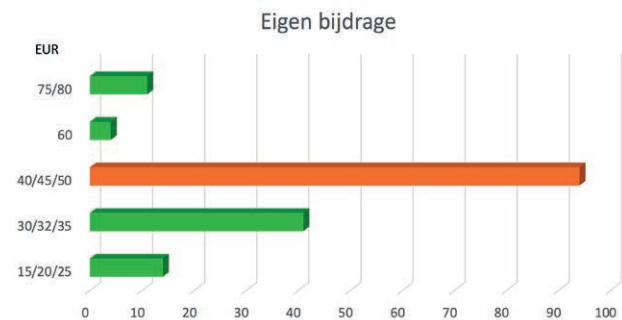
Er is een lichte voorkeur voor de donderdag (63%). Sommigen vinden de voorjaarsexcursie te vroeg in het jaar.

6. Kosten

Vraag: Wat vindt u van de hoogte van de eigen bijdrage en welk bedrag vindt u nog redelijk?

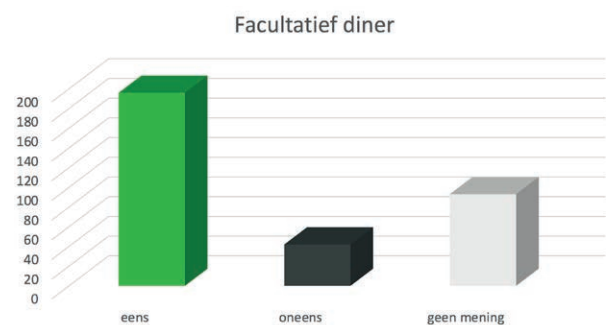

Circa 87% acht de eigen bijdrage acceptabel.

Een eigen bijdrage van € 40 à € 50 acht 67% van de respondenten redelijk.

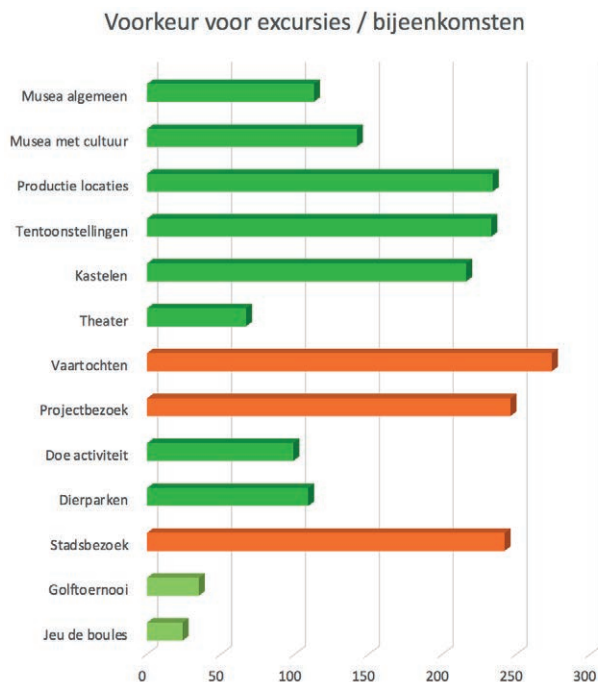
Vraag: Wat vindt u van een facultatief diner voor eigen rekening aan het eind van een excursiedag?

De wens om deel te kunnen nemen aan een facultatief diner scoort hoog, met name omdat een extra gelegenheid biedt voor sociale contacten.

7. Voorkeur

Vraag: Waar gaat uw voorkeur naar uit voor een excursie of bijeenkomst?

Vaartochten, stadsbezoeken en projectbezoeken scoren het hoogst.

Vraag: Heeft u nog suggesties voor een bijeenkomst of excursie?

Er zijn heel veel uiteenlopende suggesties gedaan voor te bezoeken locaties, waarvoor de Activiteitencommissie uiterst dankbaar is. In de komende tijd zal worden gezien welke locaties zich lenen voor onze excursies dan wel bijeenkomsten. Op onze website vindt u de complete lijst van suggesties.

Samenvattende conclusie

De Activiteitencommissie is van oordeel dat de uitslag van de enquête meer dan voldoende basis vormt voor voortzetting van de huidige manier van activiteiten organiseren. De suggesties voor verbetering zullen vanzelfsprekend worden meegenomen bij het organiseren van nieuwe activiteiten.

Wij danken alle (partner)leden die de moeite hebben genomen om te reageren op onze enquête. Het heeft voor de Activiteitencommissie relevante informatie opgeleverd.

De Activiteitencommissie

Familie Roodenburg, een bouwdynastie bij HBM/HBG in de 20ste eeuw (deel 3)

Het is uitzonderlijk dat van vader op zoon vier generaties betrokken waren bij de geschiedenis van HBM/HBG in de afgelopen eeuw. Ook broers en zussen vonden er vaak hun werk.

Dit artikel, gelardeerd met vele foto's, vertelt u in een drietal afleveringen niet alleen hun verhaal maar neemt u mee naar de vele mooie projecten die HBM/HBG heeft gerealiseerd.

Velen daarvan bestaan nog steeds en zijn volop in gebruik, wat wel iets zegt over de kwaliteit van het gebouwde en van hun bouwers.

In 1973 werd Floor voor zijn 25 jaar trouwe dienst bij HBG op 22 september gehuldigd in het decor van het Kasteel van Wijk bij

Duurstede. Een maand voor het moment dat ik besloot HBG te gaan verlaten.

Floor Roodenburg

Zes jaar later, net voor de oplevering van het Westeinde Ziekenhuis waarvan de uitvoering aan hem was toevertrouwd, belandde hij met een hartinfarct zelf in het ziekenhuis en werd werken te belastend. Gedwongen door beperkingen stopte hij twee jaar later. Iedere dag daarna was voor hem een extraatje. De tijd vliegt. Werken waar ik op afstand kennis van nam en die waarmee ik tijdens en na mijn school- en diensttijd bij vader Floor Roodenburg in aanraking kwam zijn:

- Het bouwen van een kademuur; dat is wel een dingetje. In 1958 gaf Floor met zijn uit Joegoslavië gevluchte collega Michel Millivojévic leiding aan de bouw ervan.

- Als een van de uitvoerders begeleidde hij de bouw van de Pier in Scheveningen. Een krachtige storm verzwakte de hulppieren waardoor het heimaterieel in zee belandde. Op zondagochtend kwam Ir. Bijl de schade bekijken en de nog niet geluwde storm blies spontaan de bril van zijn hoofd.

Bouw Pier, Scheveningen

- De nieuwbouw van de schrijfmachinefabriek Royal te Leiden. Mijn vakantiebaantje daar leverde ook iets op. De beloning bestond uit een passerdoos die ik nu nog regelmatig gebruik. Zuinig als mijn moeder was voorzag ze deze doos van een hoesje gemaakt van stof uit een oude jas.
- De kolossale betonnen hoofdtribune voor Sparta in Rotterdam. Toen waren de winters nog winters met serieus vorstverlet. Alleen op het werk, sloeg de verveling toe en raakte Floor, die was gestopt, weer aan het roken. Gelukkig niet voor lang.

Hoofdtribune Sparta

Nog een herinnering. Tijdens een HBM-maatschappijdag in 1962, die zoals gebruikelijk op een zaterdag werd gehouden, werd ik thuis gebeld door mijn vader. Er was die zaterdagavond tijdens het diner een probleem doorgegeven door veiligheidsfunctionarissen van ICI aan de bestuurders van HBM over het in aanbouw zijnde nieuwe kantoor voor ICI in de Botlek. Hoewel ik druk met mijn studie bezig was, kwam de vraag of ik even kon gaan kijken. Van Pernis naar de Botlek op de brommer is niet echt naast de deur. Het weer was stormachtig en de weg unheimisch. De voor mij onbekende plek was in het donker lastig te vinden. Ik had ook geen sleutel van een hek. Van buitenaf werd het probleem snel duidelijk. Dekzeilen waren door de storm losgerukt van de gevelsteigers en maakten een hels kabaal. Ik kon daaraan niets verhelpen. Terug naar de telefoon thuis om HBM te melden, dat ik niets anders kon doen dan de waarneming doorgeven. Deze inspanning leverde mij wel twee bioscoopkaartjes op.

1963-1965

Gebouw M in het winkelcentrum In de Boogaard in Rijswijk.

Het eerste 18 verdiepingen tellende gebouw gerealiseerd met het innoverende Jackblock systeem. Een bouwmethode waar de dakvloer als eerste werd vervaardigd en de eerste verdiepingvloer als laatste. Nooit heb ik nog een gebouw mee mogen maken waar zo'n positieve geest aanwezig was. Van hoog tot laag was men bezwangerd van het idee dat het vyzelen van betonnen blokken en stalen kolommen moest lukken. Met ir. Jaap

Jongbloed aan de knoppen en ir. Willem de Wit op de bok.

Met de PR over dit Jackblock bouwsysteem kwam HBM daarna vaker als utiliteitsbouwer op het menu bij veel opdrachtgevers.

Jackblock gebouw M, Rijswijk

De bouw van het Nationale Nederlanden kantoor, gestart in 1966, bracht Floor Roodenburg met de collega-uitvoerders Gerrit Dankers, Henk Freijer en Piet Stam bij elkaar voor de nieuwbouw van 'De Nederlanden van 1845'. De glijbekisting voor de kern van het gebouw moest dag en nacht van beton worden voorzien. De lier die het verticale transport van beton moest verzorgen, begaf het op een avond. Wil Kersbergen, een glijspecialist binnen HBM, bond de lierdraad aan de trekhaak van zijn auto en voorzag het stortfront op die manier van beton. Veilig? Ach.

Tijdens de bouwfase van het NN-kantoor eindigde mijn dienstplicht en kon ik bij HBG aan de slag. In de combinatie AC66 werd de bases gelegd voor meer mooi en interessant werk. De combinatie van HBG en van Eesteren (AC66) kreeg de opdracht voor de bouw van het Leyenburg Ziekenhuis in Den Haag. Het monteren van de gevel werd, naast de werkvoorbereiding, als halve uitvoerder mijn dingetje.

Het tweede Jackblock gebouw, gebouw L, diende zich aan in Rijswijk. Qua vorm als gebouw M maar wel drie verdiepingen hoger. Waren de vijzels bij gebouw M geschikt voor zeven slagen per verdieping met een bouwtijd van twee weken, de vijzels voor gebouw L konden dit in vijf slagen waardoor het mogelijk werd één verdieping van ca. 1000 m² per week te produceren, inclusief de afbouw. Op dit werk kwam de familie weer bij elkaar. Pa de uitvoering, mijn zus de administratie en ik de werkvoorbereiding. Een werk waar ik met veel plezier op terugkijk.

Tijdens een schaft net voor de oplevering kwam de brandweer de drogeblusinstallatie testen. Het water ging er op maar niet alle brandkranen waren dicht gezet. Het brandweerrood werd schaamrood en het gebouw van binnen nat.

Jackblock gebouw L, Rijswijk

Een forse parkeergarage in de Plaspoelpolder in opdracht van de Gemeente Rijswijk viel in Floors mandje om te bouwen. Het is grappig te beseffen dat ik vele jaren later bij Elion & Pajkert voor diezelfde opdrachtgever eveneens een parkeergarage zou bouwen, weer in het bedrijventpark Plaspoelpolder.

Opa Henk en vader Floor, zo solide als gewapend beton.

Henk Roodenburg

Stel dat het coronavirus in 1989 was gekomen

In plaats van Mark Rutte was het Ruud Lubbers, die ons het nieuws zou brengen dat Nederland op slot moest en iedereen thuis moest blijven. Hij bracht dat op de drie televisiekanalen Nederland 1, 2 en 3. Waarschijnlijk ook om zeven uur s' avonds, want van maandag tot vrijdag is er overdag alleen het gekleurde 'testbeeld' te zien. We moesten het verder doen met enkele Belgische en Duitse zenders. Pas in 1990 komt de eerste commerciële zender: Radio Télévision Luxembourg (RTL). We zitten verplicht thuis en vragen ons af hoe we de dagen doorkomen. Bij deze thuisquarantaine is sociaal contact alleen mogelijk via een kaart, brief of vaste dure telefoonlijn van staatsbedrijf PTT (Putje graven, Tentje zetten, Tukkie doen). We waren aangewezen op kranten, tijdschriften of boeken lezen, naar de radio of cd's luisteren en alleen s' avonds televisie met beperkt aanbod kijken. Dat is pas echt sociale distantie. De mobiele telefoon is nog een peperdure broodtrommel met antenne waarmee je alleen kunt bellen in de buurt van een 'green spot', u kent nog wel het beeld van die groene kikker. De samenleving zou hier volledig zijn stilgevallen. In veel arme gebieden zien we dat ook nu nog gebeuren.

De thuiscomputer bestaat al wel maar kan nog niet veel en is nog lang niet verbonden met de rest van de wereld. In Nederland is internet vanaf dat jaar alleen in gebruik voor

universiteiten en academische ziekenhuizen. Pas in 1993 wordt de eerste consumenten-browser, Netscape, geïntroduceerd. Vanaf 1996 start de opmars voor het grote publiek en komt e-mail beschikbaar. Met het internet werden zoekwebsites populair maar Google uit 1998 vratt ze allemaal op. Nu is internet allang niet meer alleen luxe en entertainment. Whatsapp en videobellen zorgen niet alleen voor onze sociale contacten, ze maken ook mogelijk dat scholen hun leerlingen thuis onderwijs geven en dat werknemers niet naar kantoor hoeven. Allemaal niet ideaal, maar we kunnen prima vergaderen en overleggen, colleges en kerkdiensten volgen en zelfs op afstand van concerten genieten. Na Skype uit 2003 zijn er inmiddels heel veel videobelproviders, zoals het populaire Zoom. Wat we niet zelf kunnen of willen halen, bestellen we gewoon via internet en het wordt thuisbezorgd.

Nu kunnen we contact leggen of ons vermaken met Facebook (2004), YouTube (2005), Twitter (2006), Spotify (2008), Whatsapp (2009), Instagram (2010) en Netflix (2013).

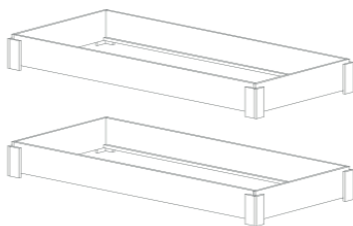
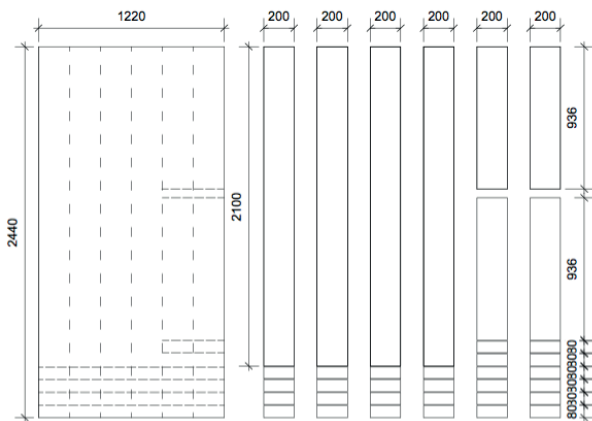
De eerste smartphone, de iPhone van Apple, verscheen in 2007, in 2010 gevolgd door de iPad en later de laptops en tablets. De Internetrevolutie gaat nog steeds door.

Misschien moeten we het onze kleinkinderen ook nog eens uitleggen. Hoe veel makkelijker hebben zij het nu dankzij de moderne internettechnologie. Voor hen betekent socialdistancing alleen nog maar lichamelijke afstand bewaren. Is dat nou zo moeilijk!

Cor Cornelisse

Eigen bed

Kleine kinderen groeien hun bed uit. Leer hen hun eigen bedden te bouwen, dan ligt er onder hun kinderbed al een volwassen bed in stukken klaar om na school mee het huis uit te nemen. Mijn voorkeursmateriaal is Fins vuren multiplex. Uit een plaat met afmeting 122 x 244 cm, 18 mm dik, kunnen twee bedden worden gemaakt. In de winkel al in de door hen benodigde stroken machinaal gezaagd, die met de fiets mee naar huis genomen kunnen worden, in twee ritten. Per bed vier poten, vier kantstroken met daarop de onderrand voor de lattenbodemplaat, korte en lange schroeven. De latten, zoveel als zij er zelf willen.

De bouwtekening kan uw kleinkind zelf vooraf maken. U loopt die gewoon even met hem na voor die naar de winkel gaat. Geen woonwarenhuis hoeft hen nog maar iets te vertellen. Zij maken het bed in de lengte en breedte van hun nieuwe matras. Mocht het met die bouwtekening niet lukken, dan heb ik een voorbeeld bijgevoegd.

Timmerman

Waar blijft dat coronavaccin nou?

In augustus jl. claimde de heer Poetin dat Rusland al een werkend vaccin had gevonden. Ook de heer Xi Jinping uit China was optimistisch gestemd en de heer Trump loog weer alles aan elkaar met de mededeling, dat een vaccin bijna gereed was voor grootschalige productie en inzet. Daarna bleef het stil, maar wordt in Rusland het Spoetnik-5-vaccin al wel toegediend zonder grootschalig testen.

Natuurlijk wordt er massaal gezocht naar een goed werkend vaccin. Meer dan 170 vaccins worden er wereldwijd ontwikkeld, waarvan tien verschillende kandidaten nu worden getest en daar zitten er weer vijf van in fase 3.

Een vaccin ontwikkelen vergt een lange adem. Na het doorgronden van de ziekteverwekker volgt het ontwerpen van een daarop ingrijpend antimiddel. Met dat nieuwe vaccin volgen uitgebreide dierproeven met aansluitend veiligheidsstudies op mensen in drie fases. Fase 1 is de klinische studie om de veiligheid van het vaccin te testen bij een aantal gezonde vrijwilligers en fase 2 is onder andere bedoeld om de optimaal werkende dosering te vinden en om te zien of het middel echt werkt. Fase 3 is vervolgens een grootschalige studie om de werkzaamheid en veiligheid uitgebreid te testen op grote groepen mensen met de ziekteverwekker, waarvan de helft een placebomiddel krijgt toegediend. Dan volgt het registratietraject en pas na goedkeuring de vaccinproductie. De meeste vaccins zullen niet effectief blijken te zijn en sneuvelen. Gezien de druk op het vinden van een werkend Covid-19-vaccin vinden dierproeven

en de productie van kanshebbers nu al vanaf start fase 1 plaats. Waarschijnlijk worden er meerdere werkende vaccins naast elkaar ontwikkeld. Wellicht zijn er zelfs meerdere vaccins naast elkaar nodig om de ziekte te beteugelen. Pas als er resultaten van fase 3 beschikbaar komen, valt er meer over te zeggen. Het klinkt tegenstrijdig maar voor een betrouwbaar resultaat zijn er grote groepen mensen nodig die het virus hebben opgelopen.

Ons land heeft trouwens met het Nederlands Vaccin Instituut (NVI) decennialang een wereldwijde rol gespeeld in ontwikkeling en productie van vaccins. De fabriek in Bilthoven is in 2012 verkocht aan India. De onderzoeksafdeling Intravacc stond in de etalage, maar de verkoop gaat niet meer door. Het wantrouwen om álles aan de markt over te laten groeit.

De basis van ieder vaccin is het oproepen van een afweerrespons door het eigen lichaam. Idealiter wekt een vaccin gerichte antistoffen op die het virus onderscheppen voordat het cellen kan binnendringen. Daarnaast activeert het T-cellen, gespecialiseerde witte bloedcellen, die andere afweercellen waarschuwen en besmette cellen opruimen. Er zijn vier vaccintypes te onderscheiden.

1) Een vaccin dat op de traditionele manier werkt, waarbij het doodgemaakte of verzwakte, niet meer ziekteverwekkend virus zelf wordt ingezet. Groot nadeel is dat er eerst grote hoeveelheden van dit gevaarlijke virus moeten worden gekweekt. Geen goed idee dus? In China worden van dit type twee kandidaat vaccins gemaakt.

2) Een vaccin dat bestaat uit een fragment van het eiwit van het virus, zoals het spike-eiwit, waarmee het lichaamscellen binnendringt. Het DNA met dit viruseiwit-recept wordt in gekweekte insectencellen gezet. Die maken het eiwit na, dat na zuivering het vaccin vormt. In de VS wordt op deze manier gewerkt door Novavax, dat met eiwitvaccins al veel ervaring heeft opgedaan.

3) Een vaccin dat een onschuldig virus gebruikt om een gen van het spike-eiwit af te leveren. In het lichaam wordt dit eiwit nagemaakt, dat de afweerreactie opwekt. De Universiteit van Oxford (VK) in samenwerking met farmaceut AstraZeneca zet hiervoor een chimpansees verkoudheidsvirus in. Ook het Leidse bedrijf Janssen (Johnson&Johnson) werkt op deze manier, maar dan met een aangepast menselijk verkoudheidsvirus. Nederland heeft bij deze bedrijven al grote bestellingen gedaan. Zij zijn al bezig aan hun testfase 3 met duizenden mensen in landen waar het virus nog welig tiert, zoals in het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten, Brazilië en India.

4) Nieuw is een genetisch vaccin, waarbij een stukje mRNA van één of meer genen van het virus wordt gemaakt. Het lichaam maakt hierop een corona-eiwit dat de afweerreactie opwekt. Vaccins op basis van deze technologie zijn nog niet op de markt en zijn nog nooit op grote schaal geproduceerd. Bovendien is mRNA erg instabiel, maar daar wordt aan gewerkt. Het Amerikaanse bedrijf Moderna maakt een vaccin op deze, nog vrij kostbare manier.

Uit nu al bekende testresultaten blijkt dat er na twee injecties, de antistoffen het coronavirus wegvingen in de longen, soms wat minder in de neus en met nog een zwakke T-celreactie. De helft van de deelnemers meldde moeheid, hoofdpijn, koorts of een grieperig gevoel. Of bescherming van een vaccin blijvend is, valt te bezien. De weerstand lijkt al snel minder te worden en eenmaal ziek geweest, betekent dat waarschijnlijk niet een levenslange immuniteit. Virussen gaan muteren, maar ook het lichaam 'leert' te herkennen. Voor producenten zou een jaarlijkse coronaprik natuurlijk fantastisch nieuws zijn.

En dan het vaccineren zelf? Zijn er straks meerdere vaccins beschikbaar? Reageert het lichaam net zo op het vaccin als op het virus of gaat het juist heftiger reageren? Welke ongewenste bijwerkingen worden nog ontdekt? Komt er een 'maat'-dosering, want bij ouderen werkt het immuunsysteem minder goed? Kortom, zijn de vaccins veilig? Ons College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) en soortgelijke instituties in andere landen zullen streng en transparant controleren en zij geven pas groen licht als aan alle eisen wordt voldaan. Toch zullen velen het nog niet vertrouwen en nog blijven afwachten of het goed gaat. Dat zou betekenen, dat groepsimmuniteit waarschijnlijk niet snel wordt bereikt. De corona-app kan helpen, maar durft u dat aan? Er zijn nu wel 'toevallige' werkzame medicijnen beschikbaar. De goedkope ontstekingsremmer dexamethason, die ervoor zorgt dat het afweersysteem niet overactief raakt en het antivirale middel remdesivir dat de ligduur in het ziekenhuis kan verkorten. Een bestaand tuberculose-vaccin schijnt ook te werken.

We hebben het maar niet over geld, dat is er kennelijk genoeg. Voor al die onderzoeken en om fabrieken en productieinstallaties te bouwen. Voor de (Chinese!) leveranciers van grondstoffen, nodig voor het maken en zuiveren van de vaccins. Kan de glasindustrie al die vaccinflesjes tijdig maken? Hoe staat het met de logistiek om alles te kunnen transporteren.

Hoe maak je snel zes miljard meerdere vaccins en hoe verdeel je die. Eigen land eerst en wie eerst in eigen land? Ons zorgpersoneel, leraren en politiepersoneel of toch mensen met een kwetsbare gezondheid en ouderen zoals wij. Hoe snel gaat het vaccineren en waar doen we dat met de 1½ meter-regel. Houdt de GGD het bij met testen en komt er een sneltest? Hoe staat het nu met de voorraden beschermingsmiddelen? Vragen genoeg om te beantwoorden.

Laten we hopen dat de verwachting uitkomt en dat er begin volgend jaar geprikt kan worden, zodat wij eind maart 2021 eindelijk naar Hellevoetsluis kunnen afreizen voor een leuke excursie en daar elkaar ook weer onder 'normale' omstandigheden kunnen ontmoeten.

Cor Cornelisse

Personalia

Van 16-06-2020 tot 14-09-2020:

Wij verwelkomen de nieuwe leden:

H.F. Peltenburg (BAM Civiel/
BAM International)
Zeemanhof 10
2871 JX Schoonhoven
Tel.: 0182 386431

R. van Loon (BAM Wonen)
Korinthestraat 7
2711 GS Zoetermeer
Tel.: 079 3414038

De volgende leden verhuisden naar:

W.J.E. van Haren
De Maasakkers 15
6613 BE Balgoij
Tel.: 024 6418364 (ongewijzigd)

G. Loorbach
Laan der Techniek 38
3903 AT Veenendaal
Tel.: 0318 553129 (ongewijzigd)

J. Verlegh
Minister Nelissenstraat 3 A
4818 HS Breda
Tel.: 076 5654645 (ongewijzigd)

R. Vlug
Westerheem 410
1964 GK Heemskerk
Tel.: 0251 295869

De volgende leden hebben hun lidmaatschap opgezegd:

J. Brouwer
Sparrenlaan 7
3941 GJ Doorn

A.C. van Dijk
Wisselstraat 4
5408 RP Volkel

B. van Gorkum
Struweel 6
3892 CE Zeewolde

A. Pardon
Nagelkruidzoom 9
2353 RT Leiderdorp

A.D. Roodenburg
Jonkvrouwlaan 16
2171 TL Sassenheim

C. Silvis
Berkendaal 17
3075 XA Rotterdam

E. Simons
Mierloseweg 85
5667 JC Geldrop

Met leedwezen geven wij kennis van het overlijden van:

04-01-2020:
Mw. A. Roelfsema-van Moll
Mozartlaan 72
5384 CG Heesch

18-06-2020:
Mw. C.F. Denkelaar-Meijer
Teldersweg 10
3052 TK Rotterdam

03-07-2020:
Mw. L.G. Wittkamp-Rijsdijk
Irisstraat 33
3202 RJ Spijkenisse

20-07-2020:
W. Quaak
Bungalowpark "Lekdreef"
Oostzoom 3
2931 AV Krimpen ad Lek

15-08-2020:
Mw. J.T.A. van Schuppen-
Ariëns
Van Vredenburgweg 26-126 B
2282 SH Rijswijk

19-08-2020:
H. van Meeteren
Jansstraat 7
2011 RT Haarlem

10-09-2020:
Mw. Th. Boons-van der Pluijm
Gendringenlaan 163
5043 LX Tilburg

Informatieadres
Vereniging BAM Gepensioneerden
H.J. Nederhorststraat 1
2801 SC Gouda
Telefoon (0182) 59 04 05
E-mail vbg@bam.com

De vereniging is aangesloten bij
de NVOG, Nederlandse Vereniging van
Organisaties van Gepensioneerden